รายงานการประชุม
คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙
วันจันทร์ที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๑๕ น.
ณ ห้องประชุมหว้ากอ ๑ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting)

==========

<u>กรรมการผู้เข้าร่วม</u>

๑. นายแพทย์สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ	ประธานกรรมการ
๒. พลโทคม วิริยเวชกุล	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม
๓. นายพีรพันธ์ คอทอง	ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นายแพทย์เกษม ตั้งเกษมสำราญ	ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
๕. นายภัทรพงศ์ พุ่มผลึก	ผู้แทนสำนักงบประมาณ
๖. นายนิติ ช่างภิญโญ	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๗. นายมารุต ปรียากร	ผู้แทนกรมบัญชีกลาง
๘. นายประวิทย์ ประกฤตศรี	ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๙. นายกอบศักดิ์ ดวงดี	ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย
๑๐. รองศาสตราจารย์ศักรินทร์ ภูมิรัตน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
๑๑. นายธีระวัฒน์ ลิมปิบันเทิง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
๑๒. นายสัมพันธ์ ศิลปนาฎ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
๑๓. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
๑๔. รองศาสตราจารย์คนางค์ คันธมธุรพจน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
๑๕. ศาสตราจารย์กิตติคุณสุวรรณา สถาอานันท	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านมนุษยศาสตร์
๑๖. นายวิบูลย์ รักสาสน์เจริญผล	ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๗. นางสาวมณนิตา โกมลวาทิน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านมนุษยศาสตร์

<u>ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ</u>

๑. ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช	ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ

<u>กรรมการผู้ลาประชุม</u>

๑. ศาสตราจารย์ศุภชัย ปทุมนากุล	ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๒. นางโสมรัศมิ์ จันทรัตน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม
๓. รองศาสตราจารย์วิษณุ อรรถวานิช	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม

<u>เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ</u>

๑. นางสาวสิริพร พิทยโสภณ	(แทน) ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เลขานุการ
๒. ศาสตราจารย์สมปอง คล้ายหนองสรวง	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขานุการร่วม
๓. นางสาววัชริน มีรอด	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔. นางสาวศุภธิดา ศิริวงศ์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้ช่วยเลขานุการ

<u>ผู้เข้าร่วมประชุม</u>

๑. นางสาวกรัณฑรัตน์ นาขวา	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๒. นางสาวสลิลวรรณ กลับประสิทธิ์	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๓. นายนนทวัฒน์ มะกรูดอินทร์	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๔. นายภาสพงศ์ อารีรักษ์	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๕. นางสาวภัทรวรรณ จารุมิลินท	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๖. นายจอมพล ทองแป้น	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๗. นางสาวชนิกา ไหล่แท้	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๘. นางสาวสุภาวดี สอดสี	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

๙. นางสาวต้องฤทัย ศรีนวล	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๑๐. นางสาวปวัณรัตน์ เครือแป้น	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๑๑. นายชาญฉลาด รักแจ้ง	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูลศักดิ์ โกษียาภรณ์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๓. นางสาวจตุรภรณ์ โชคภูเขียว	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๔. นางสุพิชชา สถิตย์พนาพร	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๕. นายธนิสร เกษมสันต์ ณ อยุธยา	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๖. นางสาวสุจารี สอนง่าย	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๗. นางสาวปิยะทัศน์ พาหอนุรักษ์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๘. นางสาววรรณนุสรณ์ วงศ์ประเสริฐ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๙. นางสาวภัสสรินทร์ โชคชัย	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๒๐. นางสาวรักสุวดี สมัครการ	กรมบัญชีกลาง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานและเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายแพทย์สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ ประธานกรรมการ เปิดประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๙ โดยมีกรรมการเข้าร่วมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ๑๗ ท่าน และมีกรรมการลาประชุม ๓ ท่าน

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๒.๑ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๙

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๙ และแจ้งเวียนให้กรรมการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยกรรมการขอให้เพิ่มรายชื่อ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช เป็นผู้เข้าร่วมประชุมฯ ด้วย

<u>มติที่ประชุม</u> รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๙

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ สถานะของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูลศักดิ์ โกษียาภรณ์ (แทน) เลขานุการร่วม นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม สรุปได้ ดังนี้

๑. สถานะของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

๑) ถือเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งตามกฎหมายพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ ไม่ใช่คณะกรรมการที่สภานโยบายฯ แต่งตั้งตามมาตรา ๑๑(๘)

๒) คณะกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง ๑๐ ท่าน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๐ ท่าน สำหรับวาระการปฏิบัติงานเฉพาะส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งโดยสภานโยบาย มีวาระ ๓ ปี (ตามมติสภานโยบาย) แม้สภานโยบายจะเปลี่ยนประธาน คณะกรรมการก็ต้องทำงานต่อจนครบวาระการดำรงตำแหน่ง

๓) การกำหนดเบี้ยประชุมของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง กำหนดให้นำมาตรา ๒๐ ซึ่งกำหนดเบี้ยประชุมมาใช้โดยอนุโลม

๒. คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบการกำหนดเบี้ยประชุมของสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และคณะกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๘.๒/๑๓๙๙๑ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๒ ได้ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑.๑) สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สภานโยบาย) คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) คณะกรรมการอำนวยการสำนักงานสถาบันนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (คณะกรรมการอำนวยการ สอวช.) และคณะกรรมการอำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (คณะกรรมการ

อำนวยการ สกสว.) ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งและกำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ไว้ในพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ปฏิบัติงานด้านการกำหนดนโยบายที่มีผลกระทบต่อการขับเคลื่อนงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนเฉพาะเดือนที่มีการประชุม หากเดือนใดไม่มีการประชุมหรือมีการประชุมแต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมให้งดจ่าย ดังนี้

(๑) สภานโยบายซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานสภานโยบาย ให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตรา ประธานสภานโยบาย ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน รองประธานสภานโยบาย ไม่เกิน ๙,๐๐๐ บาทต่อเดือน กรรมการสภานโยบาย และที่ปรึกษาสภานโยบาย ไม่เกิน ๘,๐๐๐ บาทต่อเดือน

(๒) กสว. คณะกรรมการอำนวยการ สอวช. และคณะกรรมการอำนวยการ สกสว. ซึ่งประธานกรรมการมิใช่นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตรา ประธานกรรมการ ไม่เกิน ๖,๒๕๐ บาทต่อเดือน กรรมการ และที่ปรึกษา ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน

๑.๒) คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่สภานโยบายแต่งตั้ง และคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ซึ่งที่ยังมิได้กำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน ให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง ดังนี้

(๑) คณะกรรมการ และคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตรา ประธานกรรมการ ไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาทต่อครั้ง กรรมการ ไม่เกิน ๑,๖๐๐ บาทต่อครั้ง และผู้ที่ได้รับเชิญและมาประชุมโดยมีฐานะเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น ให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตราไม่เกิน ๑,๖๐๐ บาทต่อครั้ง

(๒) คณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งโดยสภานโยบาย ให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตรา ประธานอนุกรรมการ ไม่เกิน ๑,๒๕๐ บาทต่อครั้ง และอนุกรรมการ ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาทต่อครั้ง

๓. หลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยประชุมตามมาตรา ๒๐ ตามที่คณะรัฐมนตรี อนุมัติได้กำหนดเบี้ยประชุมไว้ ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑) สำหรับสภานโยบายฯ กสว. และ คณะกรรมการอำนวยการ สกสว.

๒) คณะกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน และเลขานุการ ของคณะกรรมการที่สภานโยบายแต่งตั้ง

หลักเกณฑ์นี้ ไม่ครอบคลุมคณะกรรมการติดตามประเมินผลซึ่งเป็นคณะกรรมการตามกฎหมายเช่นเดียวกับ กสว. และ คณะกรรมการอำนวยการ สกสว.

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติการจ่ายค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการชุดนี้ อาจพิจารณาใช้การกำหนดค่าเบี้ยประชุมตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ หรือไม่ เนื่องจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุน ววน.) ถูกกำกับโดยพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวด้วย

<u>มติที่ประชุม</u> รับทราบสถานะของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม และให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการเรื่องการกำหนดเบี้ยประชุมของคณะกรรมการฯ ให้ถูกต้องและเป็นตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ สรุปการหารือกับหน่วยบริหารจัดการทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคต (บพค.)

ดร.สิริพร พิทยโสภณ รองผู้อำนวยการ สอวช. (แทน) เลขานุการฯ นำเสนอสรุปผลการหารือกับหน่วยบริหารจัดการทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคต (บพค.) สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. บทบาท บพค. ในระบบนิเวศนวัตกรรมและพันธมิตร

บพค. เป็นหนึ่งในหน่วยงานภายใต้ระบบให้ทุนวิจัยและนวัตกรรม โดยมีบทบาทหลักในการสนับสนุนงานวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Future Industry) ซึ่งมีพันธมิตรที่มีประสิทธิภาพ (Effective Partners) ได้แก่ ๑) มหาวิทยาลัยวิจัย/มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีที่มีนักวิจัยขีดความสามารถสูงเป็นแกนหลักในการสร้างองค์ความรู้และผลงานวิจัยขั้นสูง ๒) ภาคเอกชน ในการช่วยสะท้อน Pain Points และช่วยกำหนดโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และ ๓) หน่วยงานต่างประเทศช่วยชี้แนวโน้ม (Trend) การคาดการณ์อนาคต (Foresight) และการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า เพื่อให้ไทยสามารถไล่ตาม (Catch Up) ได้ทัน

๒. กลไกการดำเนินงานบริหารจัดการทุนของ บพค. เพื่อส่งมอบคุณค่าให้ประเทศและข้อจำกัด

๒.๑ กลไกการดำเนินงาน

๑) กำหนดกรอบวิจัยในการเปิดรับข้อเสนอที่ชัดเจน

- กำหนดกรอบวิจัยแบบระบุหัวข้อเฉพาะด้าน เช่น Bioengineering / Precision Fermentation
- เชิญหน่วยงานเป้าหมายมาหารือร่วมกันเพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถพัฒนาข้อเสนอพร้อมโจทย์ที่ชัดเจน

๒) กระบวนการกลั่นกรองเข้มข้น

- ใช้ระบบ Blind Experts โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- พิจารณาข้อเสนอโครงการคณะอนุกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

๓) มีความยืดหยุ่น

ผู้อำนวยการสามารถปรับเปลี่ยนการจัดงบประมาณ (ร้อยละ 20) ข้ามแผนจากแผนงานที่บรรลุเป้า OKR แล้วไปสู่แผนงานที่ยังไม่บรรลุ เพื่อการบรรลุ OKR ที่ได้รับมอบหมาย

๒.๒ ข้อจำกัด

๑) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรลดลง แต่ต้องส่งมอบ OKR เดิม เพื่อป้องกันการถูกพิจารณาปรับลดงบประมาณลงในอนาคต

๒) ระบบการประเมินในปัจจุบันเป็น One-size-fits-all ยังขาดระบบที่ Tailor-made สำหรับ PMU ที่ทำงานวิจัยที่มีความเสี่ยงสูง และสร้างผลกระทบระยะยาว

๓. การประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ (Outcome/Impact)

๑) กำลังคน (Manpower) ประเมินผลที่ “การจ้างงานใหม่” หรือ “รายได้ของผู้รับการอบรมที่สูงขึ้น” (ไม่นับจากจำนวนผู้เข้าอบรม)

๒) Global Partnership ไม่เน้นนับจำนวน MOU แต่เน้นหน่วยงาน/ประเทศเป้าหมายเฉพาะเจาะจงเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญใหม่ในเวทีโลก

๓) งานวิจัย Frontier Research ประเมินจากงานตีพิมพ์วารสาร Q๑ Tier ๑ และมีค่า Impact Factor > ๑

๔) โครงสร้างพื้นฐาน ไม่เน้นการลงทุนโครงสร้างขนาดใหญ่ แต่สนับสนุนให้บุคลากรออกแบบและสร้างต้นแบบชิ้นงาน

๔. ความคาดหวังต่อบทบาทคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

- การจัดให้มีกลไกการจัดสรรงบประมาณที่มีความเป็นธรรมโดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์อย่างชัดเจน

- การจัดสรรงบประมาณแบบ Performance Based อย่างแท้จริง

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- ขณะนี้ บพค. เพิ่งเปลี่ยนผ่านผู้บริหารองค์กร ซึ่งอาจส่งผลต่อความเข้าใจต่อระบบงบประมาณ และการทำงานร่วมกับ สกสว. ดังนั้น การติดตามและประเมินผลอาจพิจารณาถึงการมอบหมายงาน การกระจายงาน และความเข้าใจระหว่างสองหน่วยงาน ด้วยการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence Based) และการไกล่เกลี่ย (Reconcile) เพิ่มขึ้น

- การจัดสรรงบประมาณที่ลดลง ส่งผลให้เกิดข้อกังวลต่อความเป็นธรรมในกลไกการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น จึงควรให้ สกสว. มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมที่ตรงกันในประเด็นสำคัญ ๒ ประการ ได้แก่ ๑) หลักเกณฑ์การจัดสรรทุนที่เชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ๒) หลักเกณฑ์การจัดสรรทุนไปยังภาคส่วนเศรษฐกิจต่าง ๆ รวมถึงการปรับลดสัดส่วนงบประมาณ เช่น ด้านการพัฒนากำลังคน เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุน ววน. นำไปสู่การสร้างผลลัพธ์และผลกระทบที่สูง

- การพัฒนากำลังคนในระบบ ววน. จำเป็นจะต้องพิจารณาว่าแต่ละหน่วยงานมีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้างตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับปริญญาเอก นอกจากนี้ บทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนากำลังคนของ บพค. ควรมุ่งเน้นการพัฒนาคนในระยะยาว ๕ – ๑๐ ปี สำหรับระยะสั้นควรเป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เพื่อให้แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่ชัดเจน และบูรณาการไปในทิศทางเดียวกันได้

- เมื่อพิจารณาถึงความคาดหวังของ บพค. ต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมสะท้อนให้เห็นว่า ควรจะต้องพิจารณาการบริหารและจัดการภายในองค์กรในมิติต่าง ๆ เช่น ความสอดคล้อง/เชื่อมโยง (Alignment) ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งคณะกรรมการฯ สามารถติดตามและประเมินผลได้ดียิ่งขึ้น

- ควรศึกษาและวิเคราะห์ความคาดหวังของหน่วยบริหารและจัดการทุน (Program Management Units: PMUs) ต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมภายใต้ความเป็นธรรมเพิ่มเติมทั้งการบริหารจัดการภายในองค์กร (Internal Organization Management) และการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแนวทางและเครื่องมือเพื่อการติดตามและประเมินผลที่เหมาะสมกับลักษณะของ PMUs โดยอาจไม่ใช่การใช้เครื่องมือเดียว (One-Size-Fits-All) ในการติดตามและประเมินผล PMUs ทุกแห่ง

- ควรมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสังคมศาสตร์ (Social Science) และมนุษยศาสตร์ (Humanity) ร่วมดำเนินงานและให้ความคิดเห็นกับฝ่ายเลขานุการฯ ด้วย
- ภาพรวมการทำงานของระบบ ววน. ยังขาดการเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายในอนาคตของประเทศ แต่ละหน่วยงานยังคงดำเนินงานด้วยทิศทางของตนเอง และไม่เห็นความต่อเนื่องของการดำเนินงานตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำที่สะท้อนออกมาในรูปแบบผลลัพธ์/ผลกระทบ เนื่องจากไม่มีผู้รับผิดชอบในลักษณะ Strategic Intelligence Unit ที่จะต้องพิจารณาดำเนินงานทั้ง Portfolio และมีการกระตุ้นให้เกิดการดำเนินการ (Call to Action) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินการ โดยหน่วยนี้จะต้องมีลักษณะที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ ควรเน้นการดำเนินงานจากความต้องการ (Demand Pull) มากกว่าการผลักดันด้วยอุปทาน (Supply Push) อย่างไรก็ตาม ก่อนการจัดตั้ง Strategic Intelligence Unit จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเชิงลึกของทุก PMUs และ สกสว. ก่อน โดยอาจเริ่มจากการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) เพื่อจัดทำเป็นทางเลือก (Options) ก่อนการจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงระบบ
- การใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System: NRIIS) จะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลอย่างเปิดเผยร่วมกัน โดยใช้ระบบการควบคุมและสื่อสาร (Cybernetics) หรือปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้ามาช่วยผู้ดูแลด้วย เพื่อเน้นให้เกิดวงจรสะท้อนกลับ (Feedback Loops) จนนำไปสู่การพัฒนาระบบ ววน. ในภาพรวมได้อย่างรวดเร็ว

<u>มติที่ประชุม</u>

๑. รับทราบข้อสรุปจากการปรึกษาหารือกับทาง บพค.

๒. ขอให้กรรมการที่ได้รับมอบหมาย โดยเพิ่มเติม รองศาสตราจารย์คนางค์ คันธมธุรพจน์ ไปศึกษารายละเอียดเชิงลึกเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับ PMUs อื่นได้ด้วย ทั้งนี้ ให้นำความคิดเห็นทั้งหมดจากที่ประชุมไปพิจารณาดำเนินการด้วย

๓. ให้นำผลการศึกษากลับมานำเสนอคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ภายใน ๑ เดือน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ ความก้าวหน้าการจัดทำกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕

ดร.สิริพร พิทยโสภณ รองผู้อำนวยการ สอวช. (แทน) เลขานุการฯ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พูลศักดิ์ โกษียาภรณ์ รองผู้อำนวยการ สกสว. (แทน) เลขานุการร่วม นำเสนอความก้าวหน้าการจัดทำกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ความก้าวหน้าการจัดทำกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕

ความท้าทายของประเทศที่มีความซับซ้อนในหลายมิติ อาทิ สังคมสูงวัย ความเหลื่อมล้ำระหว่างช่วงวัย ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพลวัตเทคโนโลยีและภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต้องปรับแนวทางเชิงนโยบายให้สามารถแปลง “โจทย์ท้าทาย

ขนาดใหญ่” ไปสู่ “ภารกิจที่ชัดเจน” เพื่อขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรมและการอุดมศึกษาอย่างตรงจุด กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ จึงได้มีการประยุกต์หลักการ Mission-Oriented Innovation Policy: MOIP ที่มุ่งกำหนดเป้าหมายเชิงรูปธรรม ท้าทาย และมีกรอบเวลาที่ชัดเจน โดยเน้นการเลือก “ปัญหาสำคัญของประเทศ” หรือ “โจทย์ท้าทายเชิงระบบ” มาใช้ในการจัดทำกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ สำหรับการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของภารกิจสำคัญ จะต้องใช้ชุดโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่หลากหลายร่วมกับเครื่องมือเชิงนโยบายหลายรูปแบบ ทั้งด้านงบประมาณ กฎหมาย และความร่วมมือ ทั้งนี้ กระบวนการกำหนดภารกิจจะประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ การวิเคราะห์แนวโน้มและสัญญาณการเปลี่ยนแปลง และการกำหนดเป้าหมายที่วัดผลได้ โดยมีโครงสร้างการขับเคลื่อนตั้งแต่ระดับนโยบายสู่การจัดทำแผนเชิงยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. ความก้าวหน้าการจัดทำแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕

แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ มุ่งเน้นการกำหนดจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน ควบคู่กับการมุ่งสร้างผลกระทบในระดับสูงต่อการพัฒนาประเทศ โดยออกแบบแผนให้มีลักษณะเป็น “แผนที่มีชีวิต” ที่สามารถปรับตัวได้ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลง และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งกำหนดบทบาทระบบ ววน. ให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงประเทศ (Game Changer) ในบางเรื่อง โดยให้ความสำคัญกับการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Building a Shared Vision) ระหว่าง PMUs และหน่วยงานขับเคลื่อนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ในการออกแบบแผน ทั้งจากเป้าหมายประเทศของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) การวิเคราะห์แนวโน้มอนาคต (Foresight) จาก สอวช. การพัฒนากำลังคนระดับนโยบายในการขับเคลื่อน ววน. บทเรียนจากแผนด้าน ววน.ของประเทศฉบับที่ผ่านมา รวมถึงการเชื่องโยงแผนอื่น ๆ อาทิ แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนระดับ ๓ ของประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้สะท้อนสถานะระบบนวัตกรรมของประเทศไทยที่อยู่ในช่วงกำลังพัฒนาในระยะที่ ๒ ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับไปสู่ระยะที่ ๔ ในการสร้างนวัตกรรมเชิงลึกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในระดับสากล

สาระสำคัญของแผนฉบับใหม่นี้มุ่งเน้นการเชื่อมโยงเป้าหมายระดับประเทศสู่การดำเนินงานของกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และแผนงานอย่างชัดเจน โดยกำหนดยุทธศาสตร์หลัก ๔ ด้าน ได้แก่

๒.๑ การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยปรับจากแนวทางเดิมที่ยึดตามรายสาขา (Sector-Based) ไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่และการเชื่อมโยงสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก ควบคู่กับการต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมและการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านด้านดิจิทัล เทคโนโลยีสีเขียวและปัญญาประดิษฐ์

๒.๒ การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนทางสิ่งแวดล้อม และการบูรณาการองค์ความรู้ข้ามศาสตร์เพื่อตอบโจทย์ประเทศ

๒.๓ การเตรียมความพร้อมด้านอนาคตและความมั่นคงของประเทศ โดยจัดกลุ่มประเด็นระยะยาวให้มีตัวชี้วัดที่เหมาะสม และส่งเสริมการวิเคราะห์อนาคต (Foresight) เพื่อรองรับความไม่แน่นอน

๒.๔ การเสริมสร้างระบบนิเวศวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้มีความเข้มแข็งในระดับประเทศ พร้อมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กลไกสนับสนุน และการเชื่อมโยงงานวิจัยพื้นฐานไปสู่การใช้ประโยชน์ในวงกว้าง โดยภาพรวมแผนนี้มุ่งขับเคลื่อนประเทศอย่างบูรณาการ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ผ่านการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และลงทุนในงานวิจัยพื้นฐานเสมือน “พลังขับเคลื่อน” ที่ช่วยยกระดับศักยภาพของประเทศให้สามารถพัฒนาไปสู่การสร้างนวัตกรรมที่มีมูลค่าและผลกระทบเชิงระบบได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การติดตามและประเมินผลได้ให้ความสำคัญกับการมองภาพรวมเชิงระบบที่ครอบคลุมและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงทั้งความก้าวหน้าด้านการวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยี รวมถึงผลกระทบในมิติเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ มีการกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ต้องการได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ การขยายผลสู่ภาคส่วนต่าง ๆ และการเสริมสร้างความพร้อมรับมือกับความเสี่ยงในอนาคต รวมถึงการให้ความสำคัญกับประเด็นบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ต่าง ๆ จะช่วยลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และเพิ่มประสิทธิภาพของการติดตามผลในระดับระบบได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบการติดตามใน ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับผลลัพธ์ปลายทางของประเทศ (National Breakthrough) ระดับการขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Delivery) และระดับการพัฒนาระบบนิเวศ (Ecosystem) เพื่อสะท้อนทั้งผลสัมฤทธิ์ ผลกระทบ และความเข้มแข็งของกลไกสนับสนุนในระยะยาว นอกจากนี้ ยังเน้นการสร้างกลไกการเรียนรู้จากการดำเนินงาน ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงนโยบายและกลไกการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือและแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ที่แสดงเส้นทางสู่ความสำเร็จ (Pathway) และความเชื่อมโยงของมาตรการต่าง ๆ อย่างชัดเจน อันจะช่วยให้ทั้งผู้ดำเนินงานและผู้ประเมินสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนระบบติดตามและประเมินผลดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการชุดนี้ในด้านการมีส่วนร่วมเชิงรุกในการกำหนดทิศทาง การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะการทำงานร่วมกับ PMUs รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมและสามารถขับเคลื่อนแผนไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิผล อันจะนำไปสู่การยกระดับระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- การกำหนดลำดับความสำคัญอย่างมีเป้าหมายในการจัดทำแผน ควรมีการคัดเลือกประเด็นอย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นเฉพาะเรื่องที่มีศักยภาพสร้างผลกระทบเชิงระบบในวงกว้าง และลดการดำเนินงานในประเด็นที่ไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- การพัฒนากระบวนการกำหนดลำดับความสำคัญในกระบวนการคัดเลือกประเด็นสำคัญถือเป็นความท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยควรอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ คำนึงถึงขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน และแนวโน้มการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้การตัดสินใจมีความรอบคอบและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง

- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในฐานะผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดลำดับความสำคัญ เพื่อให้แผนตอบสนองต่อความต้องการใช้งานจริง และสามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

- การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งเน้นผลลัพธ์ จำเป็นต้องมีทิศทางที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า โดยหลีกเลี่ยงการกระจายงบประมาณในลักษณะครอบคลุมทุกประเด็นและควรมุ่งลงทุนในเรื่องที่มีศักยภาพสร้างผลกระทบสูงอย่างแท้จริง

- การบูรณาการกับแผนระดับชาติและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ควรเชื่อมโยงแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) กับแผนพัฒนาประเทศและยุทธศาสตร์ด้านอื่น ๆ ให้มีทิศทางสอดคล้องกัน โดยเฉพาะในส่วนของการสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายและการพัฒนาเทคโนโลยีแห่งอนาคต

- การเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย ผลลัพธ์ และความรับผิดชอบ (Accountability) ในการกำหนดประเด็นสำคัญควรระบุผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดกลไกความรับผิดชอบที่สามารถติดตามและตรวจสอบได้ในกรณีที่การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

- การเสริมสร้างศักยภาพในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ นอกเหนือจากการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว ความสามารถในการนำแผนไปปฏิบัติจริงเป็นปัจจัยสำคัญที่ชี้วัดความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

- สำหรับบทบาทเชิงรุกของคณะกรรมการในการติดตามและประเมินผล เสนอให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนและการกำหนดลำดับความสำคัญอย่างใกล้ชิดตั้งแต่ต้น เพื่อให้สามารถให้ข้อเสนอแนะการติดตามประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

<u>มติที่ประชุม</u> รับทราบความก้าวหน้าการจัดทำกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ที่นำเสนอโดย สอวช. และ แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ ที่นำเสนอโดย สกสว. และให้ทั้งสองหน่วยงานนำข้อคิดเห็นของที่ประชุมไปใช้ในการจัดทำแผนต่อไป และมอบหมายผู้แทนคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนด้าน ววน. ดังต่อไปนี้

๑. นายวิบูลย์ รักสาสน์เจริญผล
๒. รองศาสตราจารย์คนางค์ คันธมธุรพจน์
๓. นายสัมพันธ์ ศิลปะนาฎ
๔. นางสาวมณนิตา โกมลวาทิน
๕. รองศาสตราจารย์วิษณุ อรรถวานิช

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๕.๑ แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุน วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

ดร.สิริพร พิทยโสภณ รองผู้อำนวยการ สอวช. (แทน) เลขานุการฯ และ ผศ.ดร. พูลศักดิ์ โกษียาภรณ์ รองผู้อำนวยการ สกสว.(แทน) เลขานุการร่วม นำเสนอแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุน วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล

๑) การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล

๑.๑) การติดตาม (Monitoring) เน้นติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน (Monitoring Progress)

๑.๒) การตรวจสอบ (Auditing) ตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักการ แนวทาง กฎ ระเบียบต่าง ๆ (Compliance Audit) แบ่งเป็น

- Financial Audit พิจารณาว่าการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือไม่
- Performance Audit พิจารณาว่าการดำเนินงานเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่

๒) การประเมินผล (Evaluating)

๒.๑) Conventional evaluation เป็นการประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ

๒.๒) Developmental evaluation เป็นการประเมินกระบวนการ เพื่อให้เกิดการพัฒนา

โดยมิติที่ต้องประเมินตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วย ผลงานวิจัยและนวัตกรรม และการทำงานของ สกสว. และหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณจากกองทุน

๒. หลักการ R-A-P-I-D มีรายละเอียด ดังนี้

๑) Relevant, Quality, timely & concrete enough

๒) Accountable, transparent, participatory, efficient, rule based, fair - good governance

๓) Prioritization & avoid overlap

๔) Interactive mutual learning to improve actions

๕) Data for M&E must be accurate & timely & accessible

๓. แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ

๑) การพัฒนา/ปรับปรุงการติดตามและประเมินผลที่ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบัน

๑.๑ Past Performance ของหน่วยรับงบประมาณ (Fundamental Fund: FF)

๑.๒ Past Performance ของ PMUs (Strategic Fund: SF)

๑.๓ การบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรม (Self-Assessment) (Good Research and Innovation Management Practice: GRIP)

๑.๔ ระบบข้อมูลติดตามความก้าวหน้าของการบริหารโครงการวิจัยและนวัตกรรม (NRIIS)

การติดตามและประเมินผลหน่วยรับงบประมาณในระบบ ววน. แบ่งเป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยรับงบประมาณ ๒) ผลกระทบตามยุทธศาสตร์ของแผนด้าน ววน. ๓) การพัฒนาระบบนิเวศการขับเคลื่อนระบบ ววน. โดยขณะนี้ สกสว. เร่งพัฒนาการดำเนินงานในรูปแบบที่ ๓ ให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้มีข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และ สกสว. และหน่วยรับทุนได้เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อปรับปรุงระบบ ววน. อย่างต่อเนื่อง

แนวทางการติดตามการดำเนินงานของ PMU หลังการทบทวนแผนด้าน ววน. ของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มีเป้าหมายเพื่อ ๑) ติดตามผลการดำเนินงานกลางแผนฯ ของแผนด้าน ววน. ของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อทบทวนและปรับปรุงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objective & Key Result) ให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานและงบประมาณที่ได้รับ เพื่อให้แผนงานสำเร็จและบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด ๒) เพื่อพิจารณาทบทวนแผนงานในแผนด้าน ววน. ของประเทศ ให้สอดรับกับนโยบายของประเทศ สภานโยบายฯ กสว. และสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อมุ่งสู่ “ความสำเร็จ” ของแผนด้าน ววน. ของประเทศ

๒) การดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมในระยะถัดไป

๒.๑ ระบบนิเวศการทำงานของหน่วยงานในระบบ ววน. สามารถยกตัวอย่างประเด็นสำคัญได้ ดังนี้ กระบวนการทำงานในภาพรวมของการเชื่อมโยงส่งต่อกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้สามารถส่งมอบผลสัมฤทธิ์ได้ เช่น การเชื่อมโยงส่งต่องานระหว่างหน่วยบริหารจัดการทุน การแบ่งงานกันทำระหว่างหน่วยงานในระบบ การมีส่วนร่วมของ Stakeholder ในทุกกระบวนการ

๒.๒ การพัฒนาระบบข้อมูลในลักษณะ Dashboard ควรถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่สามารถสะท้อนให้เห็นเป้าหมายและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนระบบ ววน. โดยระบบดังกล่าวควรสามารถแสดงผลลัพธ์ที่เชื่อมโยงไปยังอุตสาหกรรมหรือภาคส่วนต่าง ๆ อย่างไรก็ดี ระบบข้อมูล NRIIS ในปัจจุบันยังทำหน้าที่หลักเป็นเพียงระบบรายงานข้อมูลโครงการวิจัยและนวัตกรรม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและต่อยอดฐานข้อมูล NRIIS ให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน และพัฒนาไปสู่ระบบ Dashboard ที่จะใช้ประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการขับเคลื่อนระบบ ววน. รวมถึงการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๓ การสร้างการมีส่วนร่วมและสื่อสารผลการดำเนินงานด้าน ววน. มีเป้าหมายของการสื่อสาร คือ ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของสังคม (Public Trust) โดยแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ๑) การสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก จะต้องเป็นการสื่อสารคุณค่าและความสำคัญของ ววน. โดยต้องออกแบบกลยุทธ์การสื่อสารให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม เพื่อให้หน่วยงานในระบบ ววน. สามารถสื่อสารต่อภายนอกได้อย่างเป็นเอกภาพและมี Key message ที่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ ควรปรับข้อมูลวิชาการให้เป็น Story หรือ นำเสนอ Case Study ที่สังคมเข้าใจง่าย ๒) การสื่อสารภายในระบบ ววน. ต้องสร้าง Mutual Trust ระหว่างหน่วยงานและควรสื่อสารระหว่างหน่วยงานภายในระบบในเรื่องวิสัยทัศน์ เป้าหมายและความคาดหวัง เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกัน

๒.๔ การนำเสนอผลการติดตามประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันในระบบ ววน. ผ่านกระบวนการเรียนรู้ในพื้นที่ (Site Visit) โดยจะจัดไปพร้อมกับการประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อ เรียนรู้จากผลงานเด่นของ PMUs ที่สร้างผลกระทบสูงเพื่อจะได้นำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นความรู้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการระบบ ววน. ในทุกระดับ (ปฏิบัติการการให้ทุน การจัดสรรงบประมาณและการกำหนดนโยบาย) รวมทั้งจะเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจการทำงาน และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ของ PMUs เพื่อนำมาออกแบบ และพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล PMUs ได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับทิศทางและยุทธศาสตร์ของ PMUs ในการขับเคลื่อนแผนด้าน ววน. เพื่อเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนระบบ ววน. ในอนาคต

ประธานกรรมการ (นายแพทย์สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ) นำเสนอกรอบการทำงานของคณะกรรมการ MEC (Monitoring, Audit & Evaluation) ดังนี้

๑. การติดตาม (Monitoring) จะดำเนินการเฉพาะแผนวิจัยมุ่งเป้าและแผนนโยบายเร่งด่วนหรือนโยบายเฉพาะของรัฐบาล

๒. ตรวจสอบ (Audit) ด้านการเงิน (Financial) และประสิทธิภาพ (Performance) จะดำเนินการเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องข้ามหน่วยงานหรือสภานโยบายมอบหมาย

๓. การประเมินผล (Evaluating)

๑) Conventional evaluation จะดำเนินการดำเนินการเฉพาะกรณีที่เข้าข่าย R-A-P-I-D และเฉพาะแผนงานวิจัยมุ่งเป้า และแผนนโยบายเร่งด่วนหรือนโยบายเฉพาะของรัฐบาล

๒) Developmental evaluation จะดำเนินการเฉพาะกรณีที่ระบบการทำงานยังมีพลวัตและต้องการการเรียนรู้เพื่อพัฒนา และเป็นความต้องการของหน่วยงาน

ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมจะต้องสามารถขอเอกสารรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่แต่ละหน่วยงานได้ดำเนินการอยู่ได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปดำเนินการเอง

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- ควรพิจารณาว่าในปัจจุบันสถานภาพของระบบ ววน. เป็นอย่างไร ควรปรับปรุงส่วนใด เกิดความคุ้มค่าแล้วหรือยัง หากยังไม่เกิดจะต้องดำเนินการอย่างไรให้คุ้มค่า เพื่อนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินการ (Prioritization) เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติที่ชัดเจนและเกิดผลลัพธ์และผลกระทบตามที่ต้องการ ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ แต่ต้องไม่ขัดแย้งกับแนวทางการดำเนินงานของ สภานโยบายฯ และกสว. โดยอาจพิจารณาใช้ข้อมูลการดำเนินงานที่มีอยู่เดิมของ สกสว. มาร่วมพิจารณาด้วย

<u>มติที่ประชุม</u> ๑. เห็นควรให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรมได้พิจารณาภาพรวมของระบบ ววน. พร้อมทั้งเสนอข้อเสนอในการพัฒนาที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและกระชับ โดยร่วมกับคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูประบบ ววน.

๒. ให้ถือเอากรอบการทำงานที่ประธานเสนอเป็นกรอบการทำงานเบื้องต้นในการดำเนินงาน และให้มีการพัฒนากรอบนี้อย่างต่อเนื่องตามเหตุการณ์และสถานการณ์

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๑๕ น.

นางสาวต้องฤทัย ศรีนวล
นางสาวชนิกา ไหล่แท้
นางสาวสุภาวดี สอดสี
นางสาววรรณนุสรณ์ วงศ์ประเสริฐ
นางสาวภัทรวรรณ จารุมิลินท
นายภาสพงศ์ อารีรักษ์
นางสาวศุภธิดา ศิริวงศ์
นางสาววัชริน มีรอด
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นางสาวสิริพร พิทยโสภณ
นายพูลศักดิ์ โกษียาภรณ์
ผู้ตรวจรายงานการประชุม